Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

U 55/2016 vp
Ehdotus asetukseksi sitovista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa 2021-2030, *taakanjakoehdotus*

Tuija Talsi
7.10.2016 Ympäristövaliokunta

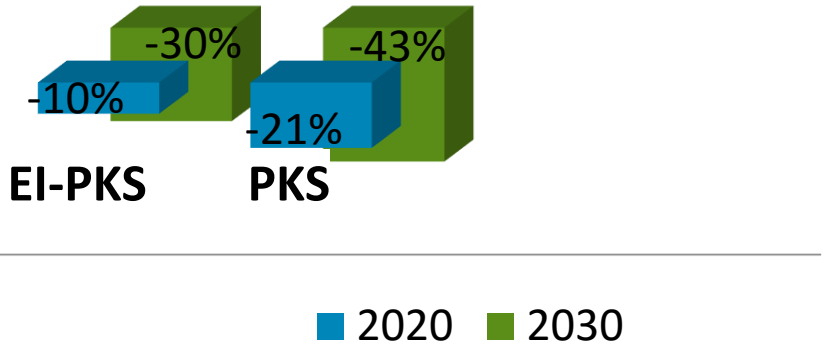
Eurooppa-neuvosto lokakuu 2014 : EU:n 2030 ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet

-40%
KHK-päästöt (EU:n sisäisesti)

+ 27%
Uusiutuva energia

+ 27%
Energiatehokkuus

VAHVISTETUT VÄHENNYSTAVOITTEET PÄÄSTÖKAUPPA- JA EI-PÄÄSTÖKAUPPASEKTOREILLA (vrt. vuoden 2005 päästötaso)

EU:n 2030 ilmasto- ja energiakehys

Komission ”kesäpaketti” 20.7.2016

Asetusehdotus jäsenvaltioiden taakanjaosta
(sitovat päästövähennykset jäsenvaltioille 2030)
- vastuu YM

Asetusehdotus maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätalous-sektorin (LULUCF) sisällyttämisestä ilmastokehykseen
- vastuu MMM

Tiedonanto vähähiilisestä liikenteestä
- vastuu LVM

Annettu 7/2015:

Ehdotus päästökauppa-järjestelmän tarkistamisesta

Tulossa vielä 2016:

Energiapolitiikan ehdotukset

* Energiaunionista
* RES
* Kestävyyskriteereistä biomassalle
* Ym.

Taakanjakoasetusehdotus

- Taakanjakosektorin päästövähennystavoitteen (-30% 2030 mennessä 2005 tasolta) jako jäsenvaltioiden 2030 päästövähennysvelvoitteiksi
- Säännöt vuosittaisten päästökiintiöiden määrittämiseksi
- Päästöjen väheneminen lineaarisesti määritellystä alkupistestä vuoteen 2030; vuotuiset päästökiintiöt tonneina myöhemmin täytäntöönpanosäädöksellä
- Säännöt jäsenmaiden edistymisen arvioinnille
- Säännöt joustokeinoista
- Soveltamisala: päästökauppaan kuulumaton sektori eli taakanjakosektori, mm. rakennusten erillislämmitys, liikenne, maatalous, jätteet, F-kaasut sekä muita päästökaupan ulkopuolelle jääviä pienempiä sektoreita; yhteensä noin 60% EU:n kasvihuonekaasupäästöistä

Jäsenvaltioiden päästövähennysten laskentaperusteet

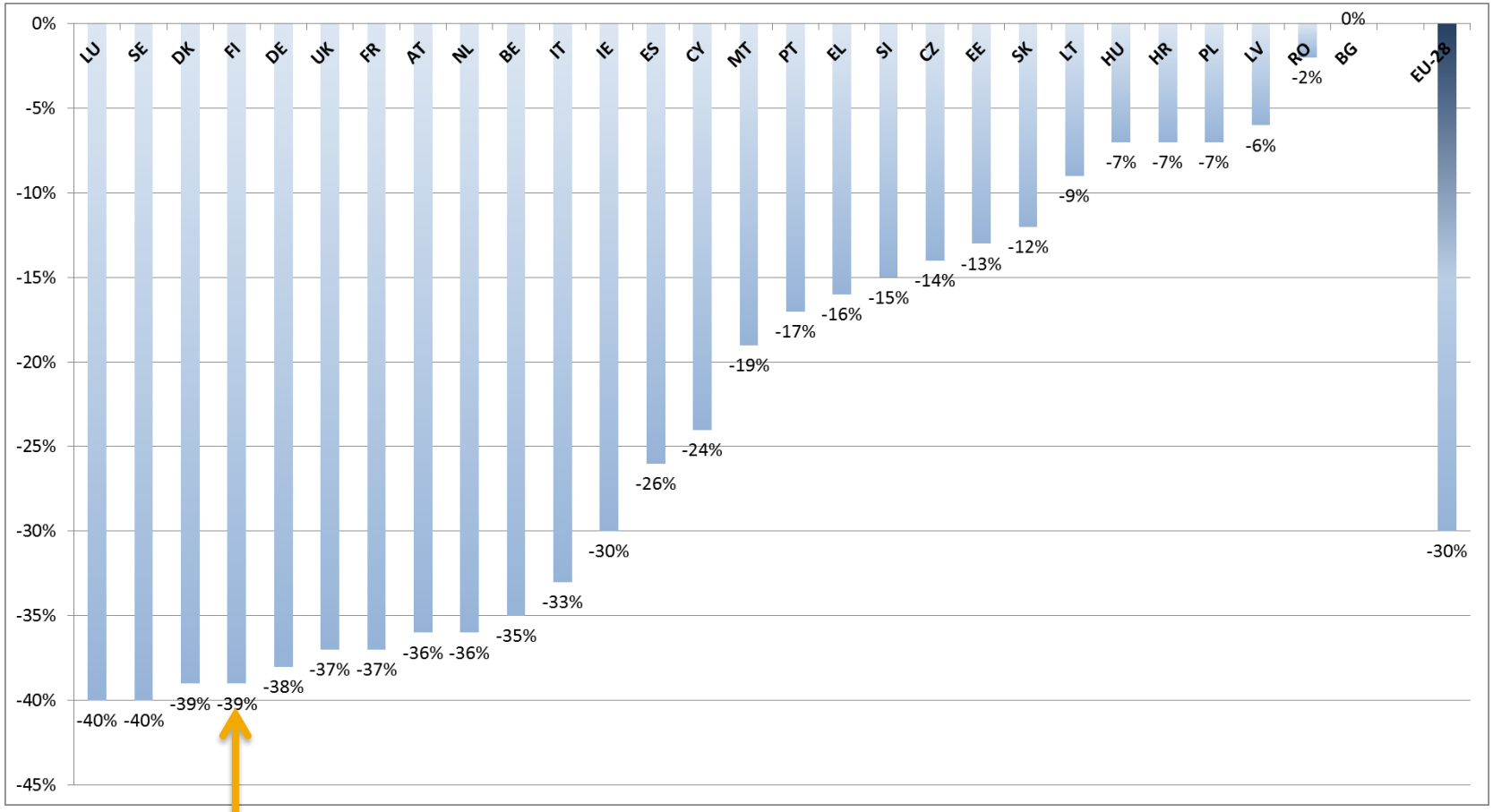
- Päästövähennysten haarukka 0-40%
- Jäsenvaltiokohtaiset velvoitteet määritelty suhteellisesti *BKT per capita* -perusteella (bruttokansantuote/asukas)
- Vauraimpien* jäsenvaltioiden luvut korjattu vastaamaan kustannustehokkuutta
  - Laskennassa v. 2013 Eurostatin BKT luvut markkinahinnoin

	Vähennys-tavoite BKT/asukas-perusteella	Kustannus-tehokkuus-korjaus	Ehdotettu 2030 tavoite
LU	-40% (-61%)	9%	-40%
SE	-40% (-42%)	0%	-40%
FI	-39%	0%	-39%
DK	-40% (-42%)	3%	-39%
DE	-37%	-1%	-38%
FR	-36%	-1%	-37%
UK	-36%	-1%	-37%
NL	-39%	3%	-36%
AT	-39%	3%	-36%
BE	-38%	3%	-35%
IE	-39%	9%	-30%

* Eurooppa-neuvosto lokakuu 2014: jäsenvaltiot joilla BKT/asukas ylittää EU:n keskiarvon

EU:n jäsenvaltioiden tavoitteet taakanjakosektorille

(vuodelle 2030 vuoteen 2005 verrattuna)

SUOMI

Tavoite

Suomen päästövähennysvelvoite vuodelle 2030

- Komission ehdotus Suomelle: -39 %:n päästövähennysvelvoite
  - tonneiksi muutettuna n. 20 miljoonan CO_2 -ekvivalenttitonnin päästötaso vuonna 2030
  - (Suomen ei-PKS sektorin päästöt v. 2015 n. 30 miljoonaa tonnia CO_2- ekvivalentteina)
- Kustannustehokkuuskorjaus ei muuta Suomen velvoitetta
- Ehdotus sisältää mahdollisuuden käyttää joustoja tietyin ehdoin

Joustot 1/3: Kertaluonteinen rajallinen päästökaupan päästöoikeuksien mitätöinti (”one-off” meknismi)

- Mahdollinen korkean tulotason maille (8 + Malta) kustannustehokkuussyistä

- Rajallinen määrä
  - EU tasolla enintään 100 milj. päästöoikeutta
  - Suomella mahdollisuus käyttää enintään 2%/vuosi vuoden 2005 ESD-päästöistä laskettuna taakanjakosektorin velvoitteen kattamiseen

- Jäsenvaltioiden ilmoitettava komissiolle vuoden 2019 loppuun mennessä jouston käytöstä

➢ **Jouston vaikutuksia analysoidaan vielä Suomen osalta**

Joustot 2/3: Maankäyttösektorin nielujen hyödyntäminen taakanjakosektorilla

- Kaikkien jäsenvaltioiden käytettävissä tietyin ehdoin
  - Suunnattu erityisesti maille, joilla merkittävä osa taakanjakosektorin päästöistä lähtöisin maataloudesta
  - Kannustaa toimiin maankäyttösektorilla
  - Tuo helpotusta maatalouden ei-hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen
  - Maankäyttösektorin nielujen oltava todellisia

- Käytettävissä yht. 280 milj CO_2-tonnia kaikille 28 EU:n jäsenvaltiolle vuosina 2021-2030

- Ehdotuksessa oleva enimmäismäärä joustolle Suomen osalta 1,3%/vuosi, yhteensä 4,5 miljoonaa tonnia CO_2 -ekv. 2021-2030. Edellyttää, että LULUCF -asetukseen sisältyvät ehdot täyttyvät

➢ **Jouston käyttömahdollisuuksia ja vaikutuksia analysoidaan vielä Suomen osalta**

Joustot 3/3: Jo aiemmin käytössä olleet joustomekanismit säilyvät

- Lainaus seuraavan vuoden omista päästökiintiöistä (max. 5%)
- Talletukset ylijääneistä omista päästökiintiöistä seuraaville vuosille (käytettävissä 2030 asti)
- Siirrot ylijääneistä päästöoikeuksista toiselle jäsenmaalle (max. 5%)

Taakanjakoesitys ja joustot: *vauraat jäsenvaltiot

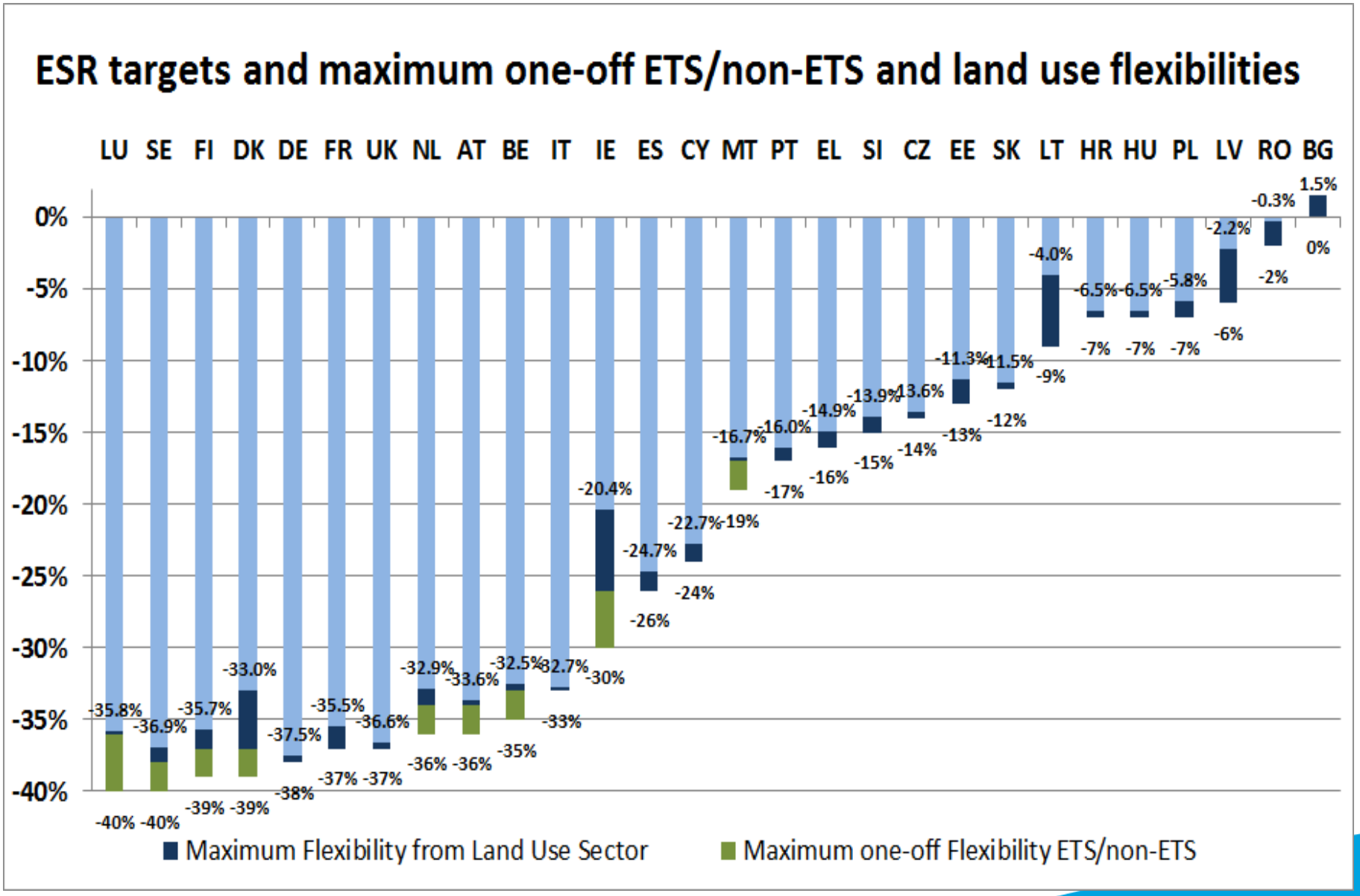
Maa	2030 tavoite verrattuna vuoteen 2005	Suurin vuosittainen jousto (%:a vuoden 2005 päästöistä)	
		Kertaluonteinen jousto päästökauppa-järjestelmästä taakanjako-sektorille	Jousto maankäyttö-sektorilta taakanjako-sektorille
LU*	-40%	*4%*	*0.2%*
SE*	-40%	*2%*	*1.1%*
DK*	-39%	*2%*	*4.0%*
FI*	-39%	*2%*	*1.3%*
DE*	-38%		*0.5%*
FR*	-37%		*1.5%*
UK*	-37%		*0.4%*
NL*	-36%	*2%*	*1.1%*
AT*	-36%	*2%*	*0.4%*
BE*	-35%	*2%*	*0.5%*
IT	-33%		*0.3%*
IE*	-30%	4%	5.6%

* Eurooppa-neuvosto lokakuu 2014: jäsenvaltiot joilla BKT/asukas ylittää EU:n keskiarvon

Taakanjakoesitys ja joustot: loput jäsenvaltiot

Maa	2030 tavoite verrattuna vuoteen 2005	Suurin vuosittainen jousto (%:a vuoden 2005 päästöistä)	
		Kertaluonteinen jousto päästökauppa-järjestelmästä taakanjako-sektorille	Jousto maankäyttö-sektorilta taakanjako-sektorille
ES	-26%		1.3%
CY	-24%		1.3%
MT	-19%	2%	0.3%
PT	-17%		1.0%
EL	-16%		1.1%
SI	-15%		1.1%
CZ	-14%		0.4%
EE	-13%		1.7%
SK	-12%		0.5%
LT	-9%		5.0%
PL	-7%		1.2%
HR	-7%		0.5%
HU	-7%		0.5%
LV	-6%		3.8%
RO	-2%		1.7%
BG	0%		1.5%

Joustojen vaikutus jäsenvaltiolle

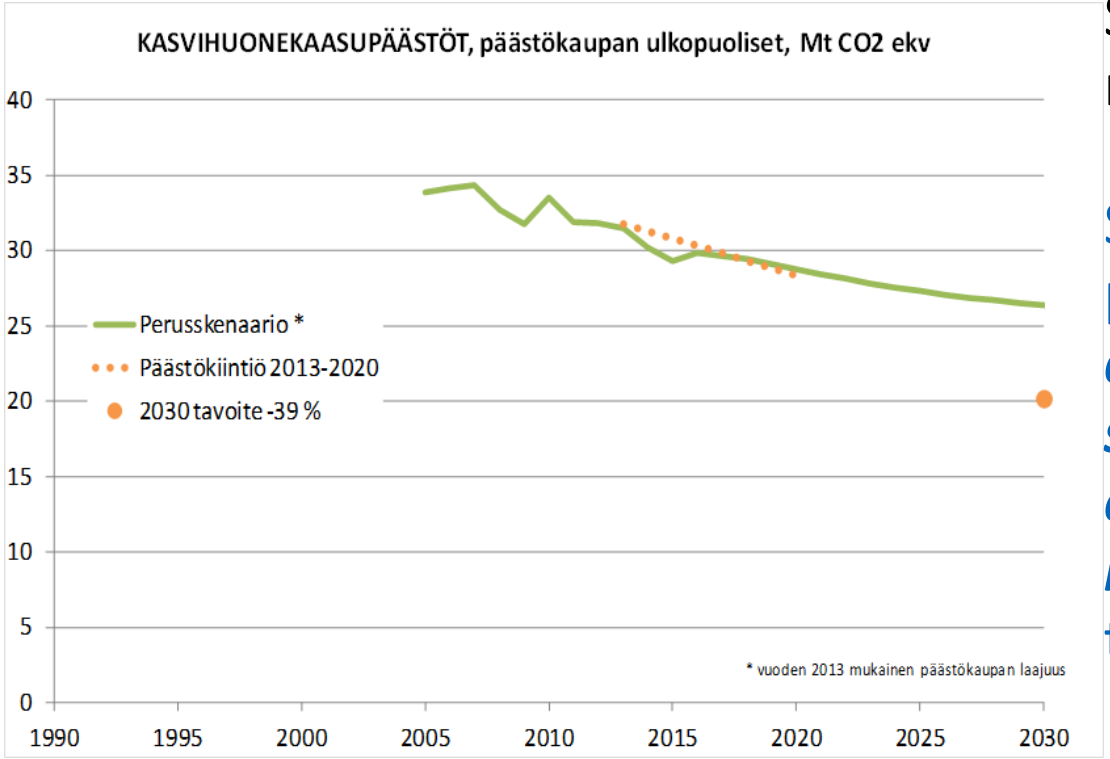

Toimeenpanon seuranta EU:ssa

- Päästöjen raportointi vuosittain, toimenpiteet ja politiikat joka toinen vuosi (kuten nykyisessä MMR-asetuksessa)
- Komissio arvioi edistystä vuosittain, mikäli edistystä ei tapahdu jäsenvaltiolta korjaava suunnitelma
- Seuraamus vuotuisen vähennysvelvoitteen ylittämisestä kuin nyt:

  ylitetyn määrän x 1,08 lisääminen seuraavan vuoden päästöihin.
- Velvoitteen saavuttamisen tarkastelu 5 v. välein (nyt vuosittain) -> pienempi hallinnollinen taakka, sama sykli LULUCF-sektorilla
- Asetuksen toimivuuden tarkastelu joka 5. vuosi alkaen v. 2024

Suomen päästökehitys ja skenaariot

06/2016: perusskenaario Suomen päästökehityksestä nykytoimin

Syksy 2016: linjaus uusista politiikkatoimista ***keskipitkän aikavälin ilmastopoliittisessa suunnitelmassa sekä energia- ja ilmastostrategiassa*** 2030 tavoitteen saavuttamiseksi

Valtioneuvoston alustava kanta 1/2

- Hyvä, että päästövähennysvelvoitteiden määrittämisessä noudatettu Eurooppa-neuvoston lokakuun 2014 ohjeita
- Suomen päästövähennysvelvoite on erittäin kunnianhimoinen
- Komission oletukset ja laskelmat vaikuttavat kansallisten laskelmien nojalla Suomen osalta osin epäonnistuneilta ja kohtuuttomilta -> perehdytään vielä ja pyritään oikaisemaan mahdolliset virheet
- Jäsenvaltioiden kustannustehokkuusryhmittely ja siitä seuraavat tavoitteen korjaukset eivät perustu selkeään laskentaan -> ongelmallinen lähestymistapa
- Tuki esitetylle menettelylle määrittää päästövähennysten laskennan alkupiste, mutta tarkastellaan vielä eräiden jäsenmaiden mahdollisuutta kasvattaa päästöjään ennen 2021-2030 kautta

Valtioneuvoston alustava kanta 2/2

- Positiivista: joustot. On kuitenkin tärkeää, että ne muodostuvat selkeiksi ja käyttökelpoisiksi vähennysvelvoitteen täyttämisessä
- Keskeistä: päästövähennysvelvoite saavutettava kustannustehokkaasti
- Tavoite joustojen täysimääräinen hyödyntäminen siten, että Suomen tosiasiallinen päästövähennysvelvoite olisi nimellistä tasoa alhaisempi
- Joustojen vaikutuksiin, mittaluokkaan ja käyttömahdollisuuksiin sekä linkkiin ETS- ja LULUCF-sektoreille perehdytään edelleen
- Tuki ehdotukselle päästövähennysvelvoitteiden noudattamisen tarkastamisesta nykyisen vuosittaisen tarkastelun sijaan pidemmällä ajanjaksolla
- Tarkastellaan vielä ehdotettua säädösvallan siirtoa komissiolle

Kiitos!